

-
- **Kolm võimu (võimude lahusus):**
  - *Seadusandlik võim*
  - *Täidesaatev võim*
  - *Kohtuvõim*

RIIGIKOGU

Riigikogu on Eesti parlament

Seadusandlik võim

Riigikogu

Riigikogu saadik peab olema vähemalt 21 aastat vana.

Riigikogus on 101 saadikut. Igal saadikul on oma töölaud ning ta saab oma töö eest palka.

Riigikogu valimised toimuvad iga nelja aasta järel (1 раз в четыре года)

Riigikogu ülesanded

- 1) võtab vastu seadusi ja otsuseid;
- 2) valib Vabariigi Presidendi;
- 3) võtab vastu riigieelarve;
- 4) ratifitseerib ja denonsseerib välislepinguid
- 5) otsustab umbusalduse avaldamise Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile;

101 saadikut

- Erinevatest erakondadest
- Fraktsioon – saadikute ühendus erakonna järgi
- Komisjon – saadikute ühendus eriala järgi

Mitu saadikut on igal erakonnal?

Reformierakond – 30 (opositsioon)

Keskerakond – 27 (koalitsioon)

SDE – 15 (koalitsioon)

IRL – 14 (koalitsioon)

Vabaerakond – 8 (opositsioon)

EKRE – 7 (opositsioon)

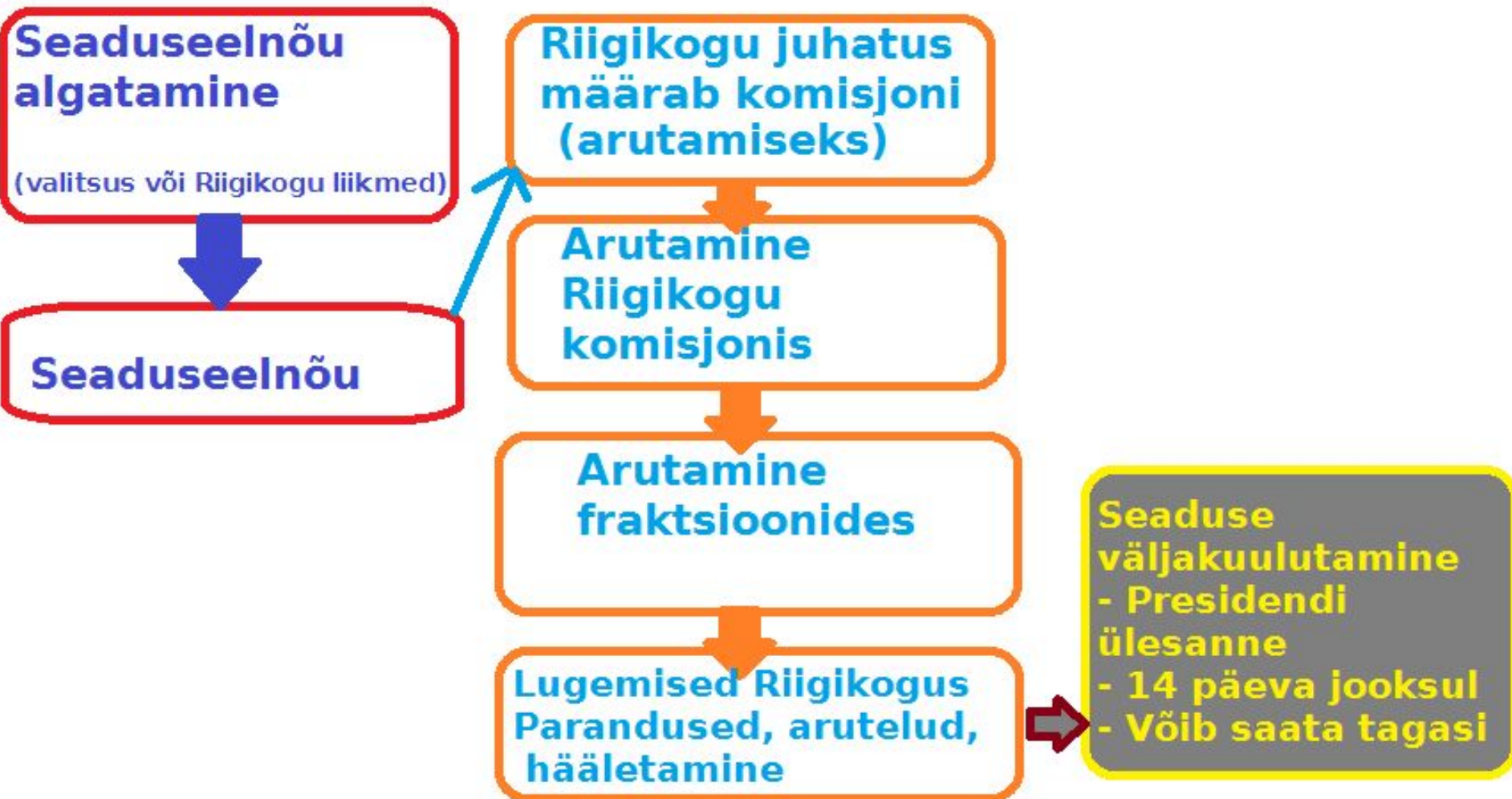

Riigikogu juhatus

- Esimees (председатель, спикер)
- 2 aseesimeest (вице-спикер)

Kuidas tekkitab seadus? (lk 28 h 2)

- Seaduseelnõu – проект закона

VALITSUS

Правительство

Täidesaatev võim

Stenbocki maja

Millega tegeleb valitsus?

- Vabariigi Valitsuse ülesanded:
  - 1) viib ellu riigi sise- ja välispoliitikat;
  - 2) korraldab seaduste, Riigikogu otsuste täitmist;
  - 3) esitab Riigikogule seaduseelnõusid ning ratifitseerimiseks;
  - 4) koostab riigieelarve eelnõu ja esitab selle Riigikogule;
  - 5) annab seaduse alusel ja täitmiseks määrusi ja korraldusi;
  - 6) korraldab suhtlemist teiste riikidega;

Valitsuse moodustamine

1. Riigikogu valimiste tulemuste avalikustamine
2. President teeb peaministri kandidaadile ettepaneku moodustada valitsus
3. Peaministrikandidaat otsib sobivaid inimesi.

Koalitsiooni loomine

4. Valitsus koostab tegevuskava
5. Riigikogu ja president kinnitavad uue valitsuse
6. Uus valitsus hakkab töötama

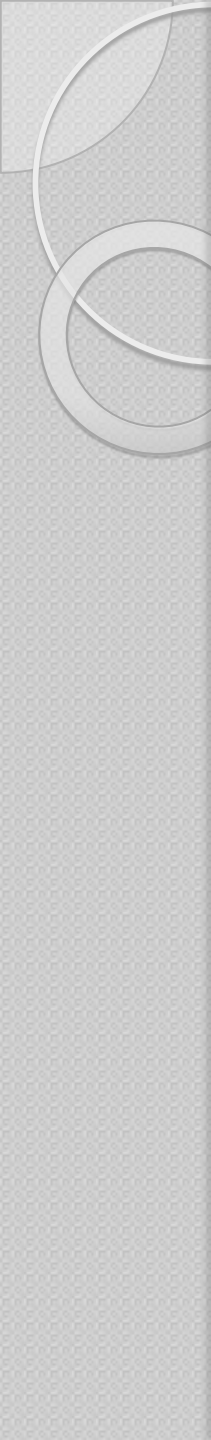
Valitsus astub tagasi...

- Riigikogu valimised
- Peaminister lahkub ametist
- Riigikogu avaldab umbusalduse peaministrile või Valitsusele (недоверие)

Ministrid

- peaminister – Jüri Ratas KE
- haridus- ja teadusminister – Mailis Reps KE
- justiitsminister – Urmas Reinsalu IRL
- siseminister – Andres Anvelt SDE
- kaitseminister – Margus Tsahkna IRL
- keskkonnaminister – Marko Pomerants IRL
- kultuuriminister – Indrek Saar SDE
- majandus- ja taristuminister – Kadri Simson KE
- maaeluminister - Tarmo Tamm KE
- rahandusminister – Sven Sester IRL
- sotsiaalkaitseminister – Kaia Iva IRL
- välisminister – Sven Mikser SDE
- ettevõtlus- ja infotehnoloogia minister – Urve Palo SDE
- tervise- ja tööminister – Jevgeni Ossinovski SDE
- riigihalduse minister – Mihhail Korb KE

-
- **Ministeerium koordineerib riigielu üht valdkonda**
  - **Minister vastutab oma valdkonna eest.**
  - **11 ministeeriumit**

PRESIDENT

Eesti riigipea

Kellest võib saada president?

- Eesti kodanik (**sünni järgi**)
- Vähemalt 40 aastat vana

Eesti presidendid

- Konstantin Päts (1938-1940)
- Lennart Meri (1992-2001)
- Arnold Rüütel (2001-2006)
- Toomas Hendrik Ilves (2006-2016)
- Kersti Kaljulaid (2016- ...)

Kersti Kaljulaid

Ametiaeg

- 5 aastat
- 2 korda

Valimised

- Riigikogus (on vaja vähemalt 68 häält)
- Kui Riigikogu ei saa valida, siis valib valimiskogu (Riigikogu + iga linna ja valla esindajad)

Presidendi ülesanded

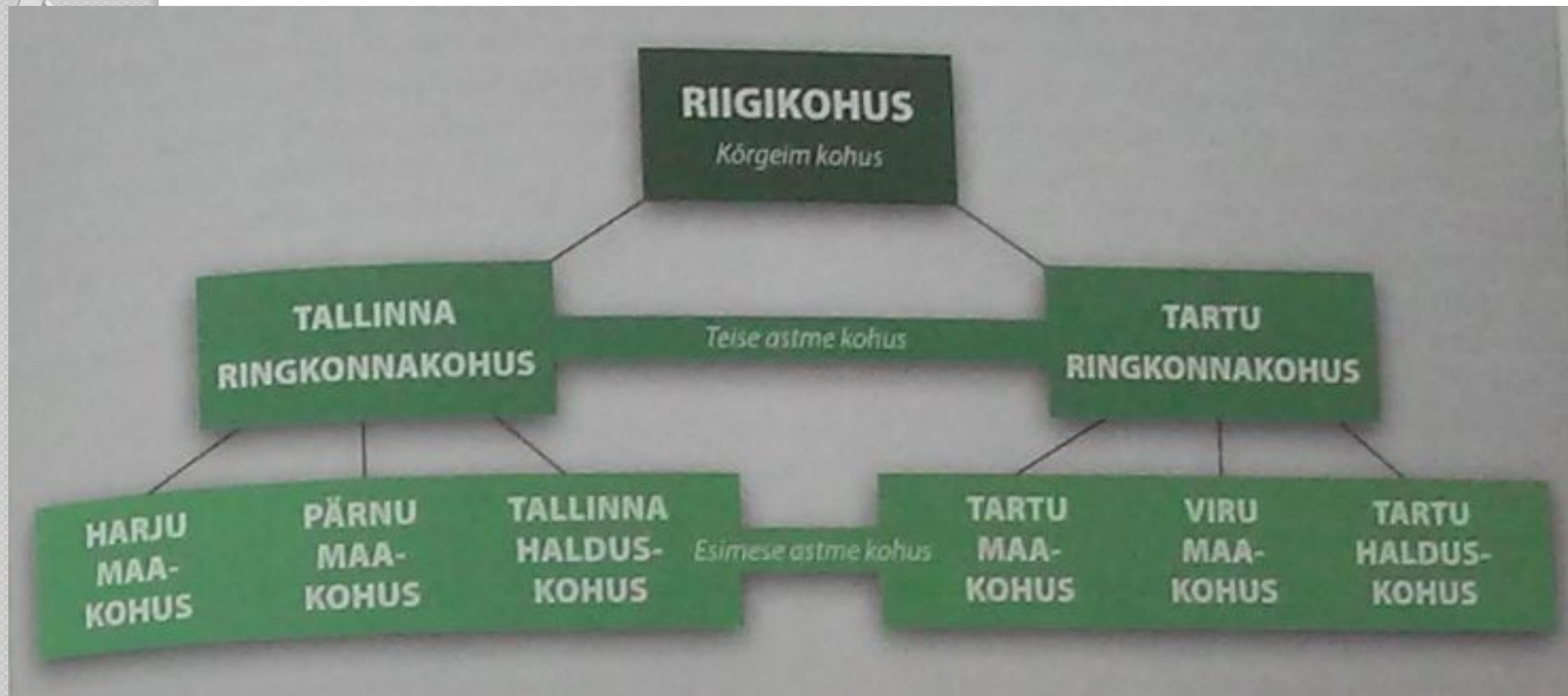
- esindab Eesti Vabariiki rahvusvahelises suhtlemises;
- kuulutab välja Riigikogu valimised;
- kuulutab välja seadused;
- määrab peaministrikandidaadi;
- on Eesti riigikaitse kõrgeim juht;
- annab riiklikke autasusid.

KOHUS

Kohtuvõim

Kohtusüsteem

-
- **Esimese astme kohtud**
  - Maakohtud ja halduskohtud

  - **Teise astme kohus**
  - Tallinna ja Tartu ringkonnakohus

  - **Kõrgeim kohus**
  - Riigikohus (Tartus)

  - **Euroopa inimõiguste kohus**

- Apellatsioon
- Kassatsioon

Asi - дело

● Kriminaalasi

Kuritegu (преступление)

Karistus: trahv või vangistus
(тюремное заключение)

Väärteoasi

**** Väärtegu (проступок)

Karistus: trahv, arest kuni 30 päeva

-
- **Tsiviilasi** – гражданское дело
  - Vaidlus inimeste või firmade vahel
-
- **Haldusasi** – административное дело
  - Vaidlus riigi (linna) ja inimese (firma) vahel

Asjad

SÜNDMUSED

Vald ei andnud põhjendamatult maja ehitamiseks ehitusluba.

Laenuvõtja ei maksnud pangale laenu tagasi.

Abikaasad lahutasid abielu ja vaidlevad, kuidas vara jagada.

Auto süüdati põlema, et saada kindlustusest hüvitist.

Riik ei tagastanud riigistatud maad.

Rööviti pangakontorit.

Tapeti inimene.

Noormees juhtis mootorratast tugevas joobes.

Peremees peksis oma koera.

Tüdrukud levitasid internetis klassikaaslase kohta laimu.

Maksuamet esitas firmale vale maksunõude.

Korteriomanik rikkus üürilepingut.

Lapsed pärivad vanavanemate talu.